

3 PRÁCE S TEXTEM

Pomůcky:

- ✓ Rozstříhaný text
- ✓ Kniha **Rok v lese** (Dziubaková Emilia)

Zadání úkolu: Práce s knihou

- ✓ Žáci pracují ve skupinách, rozdělí text podle měsíců (leden – prosinec), měsíc napíší nad text
- ✓ Pracují s textem dle zadání
- ✓ Každá skupina si vybere v knize **Rok v lese** jedno zvíře a sleduje jeho život během celého roku
- ✓ Každá skupina prezentuje ostatním skupinám krátkou pohádku o tom, jak dané zvíře žije (možné je využít rovněž informací z textu, informujeme děti o prvcích zvířecí pohádky či bajky, kterých mohou ve svém psaní využít)

K tisku:

- ✓ Pracovní listy k jednotlivým měsícům (viz níže)

LEDEN

Všechny stromy mají vegetační klid, což znamená, že se jejich růst a jiné životní funkce v přírodě zpomalují, až zastavují. Přesné časové ohraničení vegetačního klidu téměř nelze stanovit, neboť je ovlivněn přírodními vlivy, zejména počasím. Liškám začíná doba kaňkování. U výra velkého probíhá tok, můžeme slyšet jeho výrazné hú hú.

Z textu vyber a napiš citoslovce:

Z textu vyber a napiš zájmeno neurčité:

ÚNOR

Ptáci začínají zpívat, přilétají první stěhovaví ptáci, odlétají havrani. Srpcům rostou parůžky, jeleni je naopak začínají shazovat. V těle samic spárkaté zvěře se vyvíjejí mláďata. V teplejších oblastech začíná honcování zajců a párování koroptví, začíná kaňkování vyder a rysů a probíhají říje vlků.

Z textu vyber a vypiš všechna vyjmenovaná slova a k nim slova příbuzná:

Z textu vyber a napiš slovo, které je slovem nadřazeným pro větší nekožešinovou srstnatou zvěř. Toto slovo je odvozeno od paznehtů těchto zvířat:

BŘEZEN

Přilétají další ptáci. Začíná jarní tah sluk, tok bažantů a objevují se první mláďata zvěře. Jezevec se probouzí ze zimního spánku.

Jací ptáci se vracejí? Jmenuj alespoň tři:

DUBEN

Kvete řada lesních rostlin. Přilétá čáp bílý, kukačka obecná a v druhé polovině dubna také rorýsové. Probíhá tok jeřábka, tetřívka a tetřeva. Samice ptáků se připravují na kladení nebo sedí na vejcích, zvěř začíná přebarvovat a intenzivně se paství, srnci začínají označovat svá teritoria. Muflonky rodí mláďata. Srnci vytloukají paroží, daňci ho začínají shazovat. Probíhá kaňkování tchořů.

Z textu vypiš 2 slovesa:

Z textu vypiš 2 předložky:

KVĚTEN

Rozkvétají další lesní dřeviny. Les zdobí řada lesních květů, např. kokoříky, modré květy pomněnky nebo bílé zvonky aromatické konvalinky. Přilétá křepelka a ťuhák obecný. Koncem června začíná spárkatá zvěř klást mláďata. Na tichých procházkách přírodou lze spatřit bachyně s malými selátky, objevují se druhé vrhy zajíců. Srnčí zvěř mění srst ze zimní hnědošedé na letní, která má rezavý odstín. Začíná doba lovu srnců, loví se při osamělých lovech.

V zeleně označeném textu najdi **podstatné jméno v 7. pádu, středním rodu a množném čísle:**

V zeleně označeném textu najdi **podstatné jméno v 2. pádu, mužském rodu a množném čísle:**

ČERVEN

Období plné mláďat spárkaté zvěře i drobné zvěře, srny a laně kojí mláďata, jsou vidět zajíci z druhých vrhů, bažantům a koroptvím odrůstají kuřata, bachyně vodí selata, většina pěvců vyvádí první mláďata. Začínají dozrávat lesní plody.

V zeleně označeném textu najdi sloveso v 3. osobě, množném čísle a čase přítomném:

V zeleně označeném textu najdi sloveso v infinitivu:

U slovesa *vyvádí* zakroužkuj předponu a napiš další tři slovesa s jinými předponami:

ČERVENEC

Začíná houbařská sezóna, v lese lze sbírat zralé plody borůvek a malin. Tento měsíc je měsícem srnčí říje, dále probíhá chrutí jezevců a kaňkování kun. Starší jeleni, později i mladší, začínají vytloukat paroží. Myslivci začínají s kontrolou rojení bekyně mnišky, v borových porostech s kontrolou rojení bourovce borového, v dubinách s kontrolou bekyně velkohlavé.

Ze zeleně označeného textu vypiš základní skladební dvojici:

V textu najdi příbuzné slovo k vyjmenovanému slovu po M. Najdi ho a vypiš celou řadu vyjmenovaných slov. V této řadě zakroužkuj vyjmenované slovo, které je s tímto slovem příbuzné:

SRPEN

Kvete vřes, dozrávají ostružiny a brusinky. Odlétá rorýs obecný, ťuhák obecný a čáp bílý. Daňci vytloukají své paroží. Myslivci do přírody vypouštějí odchované bažanty a koroptve. Vrcholí srnčí říje, srnci hájí svá teritoria a ozývají se mohutným hlasem. Myslivci pokračují v odstřelu srnců a jelení zvěře, černé zvěře a loví škodnou.

Zkus se zamyslet co znamená **škodná a černá zvěř**. Vysvětlení napiš níže:

ZÁŘÍ

Chladná rána, zkracující se den a barvící se listí stromů jsou neklamným příznakem přicházejícího podzimu. Houfují se divoké husy, odlétají na svá zimoviště. Odlétá i řada dalších stěhovavých ptáků. V lesích se na zimu sdružují **sýkory, šoupálci, brhlíci lesní a strakapoudi**. Dozrávají bezinky, jeřabiny, žaludy a bukvice. Většina živočichů začíná postupně vytvářet zásoby na dlouhou zimu, zvěř se intenzivně paství a postupně začíná přebarvovat. Probíhá jelení říje. Jelenům se říká králové našich lesů, doposud byli ukryti v houštinách, nyní vycházejí na volná prostranství, předvádějí svoji sílu a ušlechtilost a veškerou energii věnují zachování vlastního rodu.

K zeleně označeným slovům přiřaď slovo nadřazené a seřaď je podle abecedy:

Ke žlutě označenému slovu v textu uveď slovo protikladné (antonymum):

ŘÍJEN

Přichází babí léto, barvicí se listy stromů začínají opadávat. Odlétají holubi a špačci, objevují se husy polní. Srncům začíná období shazování parůžků. Přirozených zdrojů potravy pro zvěř postupně ubývá, zvěř je nucena hledat potravu na polích, začíná se shlukovat do zimních tlup. Jezevci a plazi upadají do zimního spánku. **Myslivci se věnují příkrmování, zvěři se vytváří tukové zásoby, které rozhodují o přežití zimního období.** Sbírají kaštiny, žaludy a bukvice a v průběhu listopadu a prosince je pak odvážejí do příkrmovacích zařízení a zpestřují jimi zvěři potravu. Začínají první hony na bažanty a pokračují hony na divoké kachny.

Objasni výraz „babí léto“:

Zeleně označenou větu v textu přepiš do času minulého:

LISTOPAD

Ze stromů opadávají zbylé listy, nastává období vegetačního klidu, pro zvěř nastává období nouze s omezenými zdroji potravy. Odlétají poslední stěhovaví ptáci. Přilétá brkoslav severní a káně rousná. Koncem listopadu začíná období chrutí divokých prasat. Hranostajové se přebarvují do tzv. bílého šatu. Lesníci likvidují stromy napadené kůrovcem a rozmisťují **budky** pro ptactvo.

Vysvětli, co znamená „přebarvit se do tzv. bílého šatu“ a zamysli se, k čemu to lasicím slouží:

Zvýrazněné slovo je možné nahradit synonymem z vyjmenovaných slov po B – najdi ho a vypiš celou řadu těchto vyjmenovaných slov:

PROSINEC

Tento měsíc je obdobím vegetačního klidu, stromy jsou bez listů, v lese nekvete žádná rostlina. Lesní zvěř je neaktivní a ze svých úkrytů vylézá pouze za potravou, někteří živočichové spí zimním spánkem. Řada lesních ptáků, kteří u nás zůstávají přes zimu, navštěvuje krmítka u lidských obydlí, poblíž lidských sídel lze zahlédnout i jestřába lesního či krahujce obecného. Začíná těžba vánočních stromků z prořezávek.

V zeleně označeném textu najdi a vypiš:

- Podstatné jméno v 1. pádu, čísla množného, rodu mužského: _____
- Podstatné jméno ve 2. pádu, čísla množného, rodu mužského: _____
- Sloveso ve 3. osobě, čísla jednotného, času přítomného: _____
- Sloveso z předchozího bodu převed' v téže osobě a čísle do času minulého a času budoucího: _____